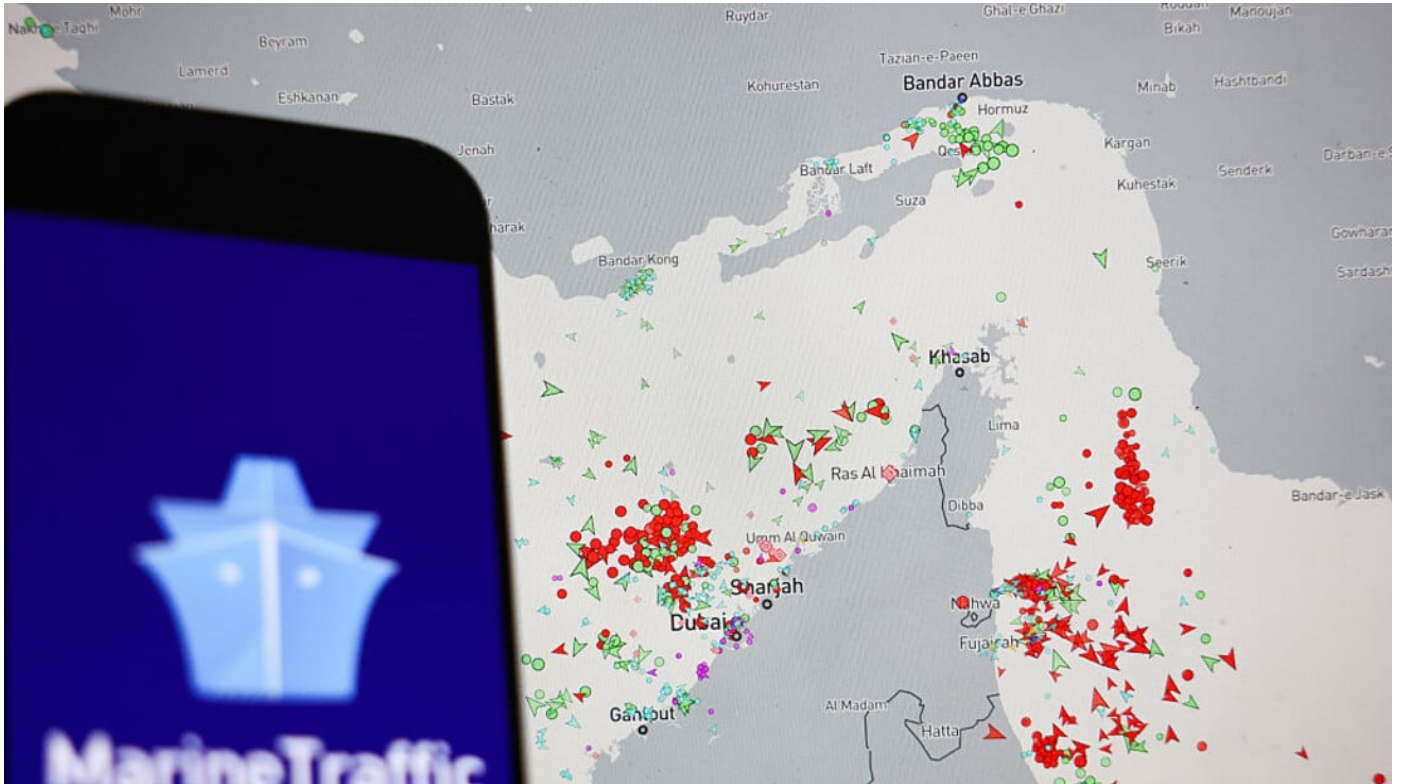

За САД поморски путеви представљају "артерије" светског лидерства. Сваки "тромб" у тим крвним судовима може имати фаталан исход за њихов униполарно пројектован и глобалистички пренапрегнут "организам". А мореузи, та "уска грла" Светског мора, јесу најосетљивија места.

Ормуз! Реч која одзвања широм света – од председничких кабинета и војних штабова, до медијских уредништава и кафанских столова. Паничан страх захватио је читаву планету да ће продужено блокирање тог мореуза изазвати катаклизмичан потрес на тржишту нафте. А тиме и "ефекат домина": поремећај у снабдевању и ценама осталих природних ресурса и тектонска померања у читавој економији, геополитичким односима и свакодневном животу.

Све присутнија је стрепња да ће се пример Ормуза пренети и на друге упоришне тачке које својим положајем и значајем пресудно утичу на функционисање "глобалног села". А има их онолико.

Ормуз: један од глобалних "угаоних каменова"

Геополитички и геостратегијски мислиоци одавно су уочили важне географске тачке и зоне без чије (не)посредне контроле нема макрорегионалне, трансрегионалне и глобалне надмоћи. На копну, то су речне долине и удолине, превоји, земљоузи, "врата" између планинских масива, међуконтинентална сужења, географски предодређене комуникацијске проходнице... **Континенталистичке, телурократске силе проглашавале су их витално важним за свој опстанак и овладавање њима предусловом територијалног експанзионизма.**

С друге стране, за поморске силе од пресудног значаја били су добро позиционирани заливи, острва и полуострва, архипелази, орохидрографски предиспониране луке, природни и прокопани канали, разуђене обале, прибрежна мора... За њихово освајање, контролу, изградњу трговачких пристаништа и лоцирање војно-поморских база увек су биле спремне да ратују. По правилу, то су биле "одскочне даске" за колонијалне продоре дубље у ваневропске континенте, "мостобрани" за ратне походе и компаративни "адути" у надметању са конкурентским силама.

Прворазредан значај имали су мореузи, будући да су од Колумба и Магелана до данас управо таласократске силе играле пресудну улогу у креирању светског поретка. А то настоје да продуже и даље, у првом реду САД за које поморски путеви представљају "артерије" светског лидерства. **Сваки "тромб" у тим "крвним судовима" може имати фаталан исход за њихов униполарно пројектован и глобалистички пренапрегнут "организам". А мореузи, та "уска грла" Светског мора, јесу најосетљивија места.**

Као што су некада Босфор и Дарданели били симбол свеобухватног значаја, у толикој мери да су добили опште препознатљив јединствен назив Мореузи (великим почетним словом), тако је данас парадигматичан постао Ормуз. Он спаја Арабијско море Индијског океана и Персијски залив, кога, пак, Арапи зову Арапски залив, а у дипломатском, медијском и све више у научном речнику обично се појављује такође парадигматично само као Залив.

Тај "чеп на боци" Персијског залива дугачак је 167 километара и на најужем делу широк 39 километара, **али велико острво Кишм и безброј острваца, гребена и плићака**

фактички сужавају пловни пут на само неколико километара које је релативно лако запречити . Његова (не)проходност одређује судбину великог дела Блиског и Средњег Истока као водећег светског нафтно-гасног региона, али и водећих светских сила и многих других земаља будући да се **ТИМ правцем транспортује приближно трећина светског течног природног гаса и четвртина светске нафте** . Актуелно иранско блокирање пловидбе тим мореузом није баш у правом смислу еквивалент минирању Северног тока, али јесте аналогно геополитичко и геостратегијско оруђе.

Важна чињеница јесте да се Ормуз налази у муслиманским рукама, мада са једне стране већински персијског, шиитског Ирана, а са друге доминантно арапских, сунитских Уједињених Арапских Емирата. А муслимански чинилац – иако разједињен, без тзв. водеће државе у цивилизацијском и геополитичком смислу, са наслеђем дуге колонијалне и неоколонијалне власти, и даље често инструмент у рукама неколицине светских сила – има потенцијал да постане "глобални играч".

Подсетимо се: муслимана је око 2,2 милијарде (1/4 светског становништва), имају висок природни прираштај и миграционо се шире, простиру се мање-више континуирано од западне обале Африке до индонезанских острва и од средишњег Казахстана до Танзаније, располажу кључним природним ресурсима, постају војно, економско-финансијски, пропагандно и цивилизацијски све снажнији... Речју – поседују готово све најважније "тврде", а сада и "меке" чиниоце моћи.

Штавише, ако је махом у руским рукама (само) евроазијски *Heartland*, онда је у муслиманским рукама читав глобални *Heartland*

. А његове тачке ослонца су мореузи – Ормуз и остали.

Исламски свет, мореузи и будући светски поредак

Пише: Миломир Степић
понедељак, 09 март 2026 00:27

